मावधीरिति पार्थस्तं दयावान् प्रत्यभाषत ।

इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्व्वणि द्रौपदीहरणपर्व्वणि जयद्रथग्रहणे सप्तत्यधिकद्विशतोऽध्यायः समाप्तश्च द्रौपदी हरणपर्व्व ॥ २७० ॥

॥ अथ जयद्रथविमोक्षणपर्व्व ॥ १३ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ जयद्रथस्तु सम्प्रेक्ष्य भ्रातरावुद्यतायुधौ । प्राधावत्तूर्णमव्यग्रो जीवितेप्सुः सुदुःखितः ।
तं भीमसेनो धावन्तमवतीर्य्य रथाद्बली । अभिद्रुत्य निजग्राह केशपक्षे ह्यमर्षणः ।
समुद्यम्य च तं भीमो निष्पिपेष महीतले । शिरो गृहीत्वा राजानं ताडयामास चैव ह ।
पुनः सञ्जीवमानस्य तस्योत्पतितुमिच्छतः । पदा मूर्द्ध्नि महाबाहुः प्राहरद्विलपिष्यतः । १५७८०
तस्य जानु ददौ भीमो जंघे चैनमरत्निना । स मोहमगमद्राजा प्रहारवरपीडितः । [नम्रे
विरोषं भीमसेनन्तु वारयामास फाल्गुनः । दुःशलायाः कृते राजा यत्तदाहेति कौरवः ।
॥ भीम उवाच ॥ नायं पापसमाचारो मत्तो जीवितुमर्हति । कृष्णायास्तदनर्हायाः परिक्लेष्टा नराधमः ।
किन्तु शक्यं मया कर्त्तुं यद्राजा सततं घृणी । त्वञ्च बालिश्यया बुद्ध्या सदैवास्मान् प्रबाधसे ।
एवमुक्त्वा सटास्तस्य पञ्च चक्रे वृकोदरः । अर्द्धचन्द्रेण बाणेन किञ्चिदभ्रुवतस्तदा । १५७८५
विकत्थयित्वा राजानं ततः प्राह वृकोदरः । जीवितुं चेच्छसे मूढ हेतुं मे गदतः शृणु ।
दासोऽस्मीति त्वया वाच्यं संसत्सु च सभासु च । एवं ते जीवितं दद्यामेष युद्धजितो विधिः ।
एवमस्त्विति तं राजा कथ्यमाणो जयद्रथः । प्रोवाच पुरुषव्याघ्रं भीममाहवशोभिनं ।
तत एनं विचेष्टन्तं बद्ध्वा पार्थो वृकोदरः । रथमारोपयामास विसंज्ञं पांशुगुण्ठितं ।
ततस्तं रथमास्थाय भीमः पार्थानुगस्तदा । अभ्येत्याश्रममध्यस्थमभ्यगच्छद्युधिष्ठिरं । १५७९०
दर्शयामास भीमस्तु तदवस्थं जयद्रथं । तं राजा प्राहसद्दृष्ट्वा मुच्यतामिति चाब्रवीत् ।
राजानञ्चाब्रवीद्भीमो द्रौपद्याः कथ्यतामिति । दासभावं गतो ह्येष पाण्डूनां पापचेतनः ।
तमुवाच ततो ज्येष्ठो भ्राता सप्रणयं वचः । मुञ्चैममधमाचारं प्रमाणा यदि ते वयं ।
द्रौपदी चाब्रवीद्भीममभिप्रेक्ष्य युधिष्ठिरं । दासोऽयं मुच्यतां राजन्त्वया पञ्चसटः कृतः ।
स मुक्तोऽभ्येत्य राजानमभिवाद्य युधिष्ठिरं । ववन्दे विह्वलो राजंस्तांश्च दृष्ट्वा मुनींस्तदा । १५७९५
तमुवाच घृणी राजा धर्म्मपुत्रो युधिष्ठिरः । तथा जयद्रथं दृष्ट्वा गृहीतं सव्यसाचिना ।
अदासो गच्छ मुक्तोऽसि मैवं कार्षीः पुनः क्वचित् । स्त्रीकामं वा धिगस्तु त्वां क्षुद्रः क्षुद्रसहायवान् ।
एवंविधं हि कः कुर्य्यात्त्वदन्यः पुरुषाधमः । गतसत्त्वमिव ज्ञात्वा कर्त्तारमशुभस्य तं ।
तं प्रेक्ष्य भरतश्रेष्ठ कृपाञ्चक्रे नराधिपः । धर्म्मे ते वर्द्धतां बुद्धिर्माचाधर्म्मे मनः कृथाः ।
साश्वः सरथपादातः स्वस्ति गच्छ जयद्रथ । एवमुक्तस्तु सव्रीडं तूष्णीं किञ्चिदवाङ्मुखः । १५८००
जगाम राजन् दुःखार्त्तो गङ्गाद्वाराय भारत । स देवं शरणं गत्वा विरूपाक्षमुमापतिं ।